

№ 19/1962.

LAGUTSKOTTETS betänkande № 19/1962 över landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående ändring av landskapslagen om inlösen av vissa legoområden i landskommunerna. (№ 39/1962).

Förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

Utskottet delar i alla avseenden landskapsstyrelsens uppfattning ifråga om landstingets lagstiftningsrätt på detta gebit och att landstinget sålunda kan lagstifta om en snävare begränsad rätt till inlösen än den, som medgivits i riket.

Utskottets majoriet har även ansett, att landstinget vid utvidgandet av inlösningsrätten icke bör gå så långt, som rikets lag av den 9 mars 1962 (FFS 219/1962). Detta med hänsyn till den allmänna jordbrukspolitik, som numera omfattas av experter, och enär en inlösningsrätt av den omfattning, som rikets lag medgiver, kan försvåra möjligheten för de merändels små stomlägenheterna i landskapet att drivas räntabelt. Där emot omfattar utskottet icke det i framställningen framförda spekulationsmotivet som skäl för inskränningar, enär inlösen får medgivas endast till dagens gängse pris. Utskottets minoritet (A. Dahlblom) har omfattat momentet enligt rikets lag.

Uttalandet i motiveringens sista stycke, att samtliga i rikets lag införda nya stadganden borde införas också i landskapslagen, innebär en tydlig motsägelse till vad i framställningen tidigare anförts, om ej därmed avses endast de skiftestekniska och administrativa stadgandena.

Vad de särskilda lagrummen beträffar önskar utskottet ifråga om 1 § föreslå ytterligare ett tillägg beträffande kostadstomt samt föreslå utvidgad inlösningsrätt även i det fall, att det område, som legotagaren tidigare äger, icke uppfyller fordringarna för en ändamålsenlig bostadstomt. Härav betingade tillägg har införts i slutet av 1 §, mom. 1 som även i viss mån omredigerats i förtydligande syfte.

I 11 § mom. 3 har, möjligen oavsiktligt, insmugit sig ett fel, i det att i där berörda fall bör gälla, vad i samma paragrafs mom. 2 stadgas, d.v.s. legoförhållandet såsom sådant bör i övrigt lämnas bestående, såsom mom. 2 förutsätter, och dess besittning icke inlösas åt jordägaren mot ersättning.

Slutstadgandet förutsätter, att lagen skall träda i kraft den 1 juli 1963 samt att landskapsstyrelsen genom landskapsförordning skall bestäm-



na tiden för framställande av inlösningsanspråk inom sex månader efter lagens ikraftträdande. Då det ofta visat sig, att landskapslagar, som föredragits för Republikens president exempelvis i medlet av april och betecknats såsom utfärdade något senare i samma månad, i själva verket icke utgivits från tryckeriet förrän i juli, någon gång i juni månad, synes det vara lämpligare att framskjuta dagen för lagens ikraftträdande till den 1 oktober 1963. Samtidigt synes det ändamålsenligt att redan i landskapslagen fastställa tiden, inom vilken inlösningsanspråk skall framställas, på det att lagens tillämpning icke ytterligare uppskjutes, medan landskapsförordningen utarbetas, godkännes av Ålandsdelegationen och publiceras. Utskottet hänvisar till de ändringar, som införts i slutstadgandet.

Utskottet föreslår därför värdsammast,

att landstinget ville godkänna lagförslaget, dock sålunda att 1 § mom. 1, 11 § mom. 3 samt slutstadgandet erhålla följande lydelse:  
1 §.

Mom. 1.

Legotagare är berättigad att, i enlighet med vad i denna lag stadgas, i landskommun i sin ägo inlösa med boningshus bebyggt område, som av honom innehaves med legorätt och som är avsett för bedrivande av gårdsbruk eller fiske eller att huvudsakligen användas såsom bostadsområde. Likväl tillkommer legotagare lösningsrätt även i det fall, då orsaker, vilka icke bero av honom, böra anses hava förhindrat byggandet av boningshus på dylikt område, som är avsett att bebyggas. Vad i denna lag om legoområde är stadgat, tillämpas även i det fall, att legoområdet består av flera för genensamt bruk lämpade lotter, likväl så, att ehuru de besittas i stöd av olika legoavtal, endast en av dem bör vara bebyggd med boningshus eller avsedd att bebyggas med sådant. Legotagare tillkommer även lösningsrätt till område, som utarrenderats för gårdsbruk eller fiske eller huvudsakligen till bostadsområde, även om legoområdet icke skulle vara försett med boningshus, om han i legoområdets närhet redan tidigare äger ett med boningshus bebyggt område, som motsvarar i denna lag avsedd bostadslägenhet eller bostadstomt och som tillsammans med legoområdet bildar en ändamålsenlig helhet, och han behöver legoområdet för sin utkomst eller för ett ändamålsenligt nyttjande av honom redan tidigare tillhörigt område och han a) på legoområdet äger byggnad eller anläggning av betydande värde eller b) där har upptagit nyodling eller c) hans tidigare område ej uppfyller fordringarna för bostadstomt. Lik-



var ma i fallet a) icke medgivas inlösen av mera mark, än som erfordras för byggnadens eller anläggningens bibehållande, i fallet b) ej mera mark än nyodlingen och i fallet c) ej större område, än att det tillsammans med hans tidigare ägda område bildar en ändamålsenlig bostadstomt.

== == == == ==  
11 §.

== == == == ==  
Mom. 3.

Berättigas legotagare att inlösa blott en del av det område han besitter, är beträffande det område, som lämnas utanför den inlösen underkastade delen, gällande vad i 2 mom. är stadgat om legoområde, vilket i sin helhet förblir oinlöst.

== == == == ==  
Lagens slutstadgande.

-----  
Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1963.

Vad i 1 § är stadgat beträffande inlösningsrätt till område, som utarrenderats för gårdsbruk eller fiske eller huvudsakligen till bostadsområde och som ej är bebyggt med bostadsbyggnad, tillämpas även på legoområden, för vilkas vidkommande inlösningsanspråk ej framställts eller i fråga om vilka inlösningsanspråket före denna lags ikraftträdande genom laga kraft vunnet beslut förkastats, under förutsättning, att legoförhållandet vid lagens ikraftträdande fortfarande består, eller, om legoförhållandet härvid icke längre är gällande, att legoområdet är i den tidigare ägarens besittning och denna för områdets del icke vidtagit åtgärder, som avse att odla eller bebygga området, eller andra sådana åtgärder. I ovan avsedda fall bör inlösningsanspråk framställas före den 1 april 1964.

-----  
Mariehamn den 29 november 1962.

På lagutskottets vägnar:

*Jan Erik Eriksson*  
Jan-Erik Eriksson.

ordförande.

*Axel Kuffschinoff*  
./ Axel Kuffschinoff.  
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Eliel Persson, Gustav Jansson, Annemi Dahlblom och Bertel Boman.